

Sri Surya Shatakam

Dhyanam

jayatu jayatu sooryam saptalokaika deepam |
kiranashamita paapaklesha duhkhasya naasham ||
arunakirana gamyam aadim aadhitya moorthim |
sakala bhuvana vandyam bhaaskaram tam namaami ||

॥ śrī gaṇeśāya namaḥ ॥

jambhārātībhakumbhōdbhavamiva dadhataḥ sāndrasindūrarēṇuṃ
raktāḥ siktā ivaughai rudayagiritaṭīdhātu dhārādravasya |
āyāntyā tulyakālaṃ kamalavanaruchēvāruṇā vō vibhūtyai
bhūyāsur bhāsayantō bhuvana mabhinavā bhānavō bhānavīyāḥ
॥ 1 ॥

bhakti prahvāya dātuṃ mukula puṭakuṭīkōṭara krōḍalīnāṃ
lakṣmī mākraṣṭukāmā iva kamalavanōd ghāṭanaṃ kurvatē yē |
kālākā rāndhakārā nana patita jagat sādhasa dhvaṃsa kalyāṇ
kalyāṇaṃ vaḥ kriyāsuḥ kisalaya ruchayastē karā bhāskarasya ॥ 2
॥

garbhēṣ vambhōruhāṇāṃ śikhari ṣu cha śītā grēṣu tulyaṃ
patantaḥ
prārambhē vāsarasya vyuparatisamayē chaikarūpās tathaiva |
niṣparyāyaṃ pravṛttās tribhuvana bhavana prāṅgaṇē pāntu

yuṣmān

ūṣmāṇaṃ santa tādharma śramaja miva bhṛśaṃ bibhratō

bradhnapādāḥ || 3 ||

prabhraśyat yuttarīya tviṣi tamasi samud vīkṣya vītāvṛtīnprāk

jantūṃs tantūn yathā yā natanu vitanutē tigmarōchir marīchīn |

tē sāndrībhūya sadyaḥ krama viśada daśā śādaśālī viśālaṃ

śaśvat sampādayantō'm bara mamalamalaṃ maṅgalaṃ vō

diśantu || 4 ||

nyakkurvannōṣa dhīśē muṣita ruchi śuchē vauṣadhīḥ prōṣitābhā

bhāsvadgrāvōd gatēna prathamamiva kṛtābh yudgatiḥ pāvakēna |

pakṣachChēda vraṇāsṛksruta iva dṛṣadō darśayanprātaradrēh

ātāmraśtīvra bhānō ranabhi matanudē stād gabhast yudgamō vaḥ

|| 5 ||

śīrṇa ghrāṇāṅghri pāṇīn vraṇibhi rapaghanair ghargharā vyakta
ghōṣān

dīrghā ghrātāna ghaughai punarapi ghaṭayat yēka ullāghayan yaḥ

|

gharmāṃśōstasya vō'ntar dviguṇa ghana ghrṇā nighna nirvighna
vṛttēh

dattārghāḥ siddha saṅghair vidadhatu ghrṇayaḥ śīghra maṃhō

vighātam || 6 ||

bibhrāṇā vāmanatvaṃ prathama matha tathai vāṃśavaḥ

prāṃśavō vaḥ

krāntākā śāntarālās tadanu daśadiśaḥ pūrayantas tatō'pi |
dhvāntā dāchChidya dēva dviṣa iva balitō viśvamās vaśnuvānāḥ
kṛchChrāṇ yuchChrāya hēlō pahasita harayō hāridaśvā harantu ||
7 ||

udgāḍhē nāruṇimnā vidadhati bahulaṃ yē'ruṇasyā ruṇatvaṃ
mūrdhōd dhūtau khalīna kṣata rudhira ruchō yē rathās vānanēṣu
|
śailānāṃ śēkharatvaṃ śrita śikhariśikhās tanvatē yē diśantu
prēṅkhantaḥ khē kharāṃśōḥ khachita dinamukhās tē mayūkhāḥ
sukhaṃ vaḥ || 8 ||

dattānandāḥ prajānāṃ samuchita samaya kṛṣṭa sṛṣṭaiḥ payōbhiḥ
pūrvāḥṇē viprakīrṇā diśi diśi viramat yahni saṃhāra bhājah |
dīptāṃśōr dīrgha duḥkha Prabhava bhavabhayō danva duttāranā
vah
gāvō vaḥ pāvanānāṃ para maparimitāṃ prīti mutpādayantu || 9 ||

bandha dhvaṃ saika hētum śirasi natirasā baddha
sandhyāñjalīnāṃ
lōkānāṃ yē prabōdhaṃ vidadhati vipulāṃ bhōjakhaṇḍāśa yēva |
yuṣmākaṃ tē svachitta prathita prṭhutara prārthanā kalpavṛkṣāḥ
kalpantāṃ nirvikalpaṃ dinakara kiraṇāḥ kētavaḥ kalmaṣasya || 10 ||
||

dhārā rāyō dhanāyā padi sapadi karā lamba bhūtāḥ prapātē
tattvālōkaika dīpās tridaśa patipura prasthitau vīthya ēva |
nirvāṇōd yōgi yōgi pragamanijatanu dvāri vētrāyamāṇāḥ
trāyantāṃ tīvrabhānōr divasa mukhasukhā raśmayāḥ
kalmaṣādvah ॥ 11 ॥

prāchi prāgā charantyō' natichira machalē chāruchūdāmaṇitvaṃ
muñchantyō rōchanāmbhaḥ prachuramiva diśā muchchakaś
charchanāya |
chāṭūtkaiś chakranāmnāṃ chaturama vichalair lōchanai
rarchyamānā
chēṣṭantāṃ chintitānā muchita macharamāś chaṇḍarōchī ruchō
vah ॥ 12 ॥

ēkaṃ jyōtirdṛśau dvē trijagati gaditān yabja jāsyaiś chaturbhiḥ
bhūtānāṃ pañchamaṃ yān yala mṛtuṣu tathā ṣaṭsu nānā vidhāni
|
yuṣmākaṃ tāni sapta tridaśa muni nutān yaṣṭa dig bhāñji bhānōh
yānti prāhṇē navatvaṃ daśa dadhatu śivaṃ dīdhitīnāṃ śatāni ॥
13 ॥

āvṛtti bhrānta viśvāḥ śrama miva dadhataḥ śōṣiṇaḥ svōṣmaṇēva
grīṣmē dāvāgni taptā iva rasa masakṛdyē dharitryā dhayanti |
tē prāvṛṣyāta pānā tiśaya ruja ivōdvānta tōyā himartau

mārtaṇḍasyā prachaṇḍās chira maśubha bhidē' bhīṣavō vō
bhavantu || 14 ||

tanvānā digvadhūnām samadhika madhurālōka ramyāma
vasthām

āruḍha prauḍhilēśōt kalitakapilimā laṅkṛtiḥ kēvalaiva |

ujjṛmbhām bhōja nētra dyutini dinamukhē kimchi dudbhidyamānā
śmaśru śrēṇīva bhāsām diśatu daśa śatī śarma gharma tviṣō vaḥ
|| 15 ||

maulīndōr maiṣa mōṣīd dyuti miti vṛṣabhāṅkēna yaḥ śaṅkinēva
pratyagrōd ghāṭitāmbhō ruha kuhara guhā susthitē nēva dhātrā |
kṛṣṇēna dhvānta kṛṣṇa svatanu paribhava trasnūnēva stutō'laṃ
trāṇāya stat tanīyānapi timiraripōḥ sa tviṣā mudgamō vaḥ || 16 ||

vistīrṇaṃ vyōma dīrghāḥ sapadi daśa diśō vyasta vėlāmbha
sō'bdhīn

kurvadbhir dṛśya nānā naga nagaranagā bhōga pṛthvīm cha
pṛthvīm |

padminyuchChvāsyatē yairuṣasi jagadapi dhvaṃsa yitvā
tamisrām

usrā visraṃsayantu druta manabhi mataṃ tē sahasra tviṣō vaḥ ||

17 ||

asta vyaś tatva śūnyō nija ruchiraniśā naśvaraḥ kartumīśah
viśvaṃ vēśmēva dīpaḥ pratihata timiraṃ yaḥ pradēśas thitō'pi |
dikkālā pēkṣa yāsau tribhuvana matatas tigma bhānōr

navākhyām

yātaḥ śātakra tavyām diśi diśatu śivaṃ sō'rchiṣāmudgamō vaḥ ||

18 ||

māgān mlāniṃ mṛṇālī mṛduriti dayayē vāpraviṣṭō'hi lōkaṃ
lōkālōkasya pārśvaṃ pratapati na paraṃ yasta dākhyārtha mēva

|

ūrdhvaṃ brahmāṇḍa khaṇḍa sphuṭana bhaya parityakta dairghyō
dyusīmni

svēChāvaś yāvakāśā vadhi ravatu sa vas tāpanō rōchi rōghaḥ ||

19 ||

aśyāmaḥ kāla ēkō na bhavati bhuvanāntō'pi vītē'ndhakārē
sadyaḥ prālēya pādō na vilaya machalaś chandramā apyupaiti |

bandhaḥ siddhāñjalīnām na hi kumudavanas yāpi yatrōjjihānē
tatprātaḥ prēkṣaṇīyaṃ diśatu dinapatēr dhāma kāmādhikaṃ vaḥ

|| 20 ||

yatkāntiṃ paṅkajānām na harati kurutē pratyū tādhihya ramyām
nō dhattē tārakābhām tirayati nitarā māśu yan nityamēva |

kartuṃ nālaṃ nimēṣaṃ divasa mapi paraṃ yatta dēkaṃ trilōkyāḥ
chakṣuḥ sāmānya chakṣur visadṛśa maghabhid bhāsvatastān

mahō vaḥ || 21 ||

kṣmām kṣēpīyaḥ kṣapāmbhaḥ śīsira tarajala sparśatarṣādṛ tēva
drāgāsā nētumāsā dvirada karasaraḥ puṣkarāṇīva bōdham ।
prātaḥ prōllaṅghya viṣṇōḥ padamapi ghrṇayē vātivēgād davīyah
yuddāma dyōta mānā dahatu dinapatēr durnimittam dyutirvaḥ ॥
22 ॥

nō kalpāpāya vāyō radaya rayadalat kṣmādharas yāpi gamyā
gāḍhōd gīrṇōjjvalaśrī rahani na rahitā nō tamaḥ kajjalēna ।
prāptōtpattiḥ pataṅgān na puna rupagatā mōṣa muṣṇat viṣō vah
vartiḥ saivānya rūpā sukhayatu Nikhila dvīpadīpasya dīptiḥ ॥ 23 ॥

niḥśēṣāsāvapūra pravaṇa guruguṇa ślāghanīya svarūpā
paryāptaḥ nōdayādaḥ dinagama samayōpaplavē' pyunnataiva ।
atyantaḥ yāna bhijñā kṣaṇa mapi tamasā sāka mēkatra vastuḥ
bradhnasyēddhā ruchir vō ruchi riva ruchitas yāptayē vastu nōstu
॥ 24 ॥

bibhrāṇaḥ śaktimāśu praśamita balavat tārakaurjitya gurvīm
kurvāṇō līlayādhaḥ śikhinamapi lasach chandrakāntāva bhāsam ।
ādadhyā dandhakārē ratimati śayinī māvahan vīkṣaṇānām
bālō lakṣmī mapārā mapara iva guhō' harpatē rātapō vaḥ ॥ 25 ॥

jyōtsnām śākarṣa pāṇḍudyuti timira maṣī śēṣa kalmāṣamīṣat
jṛmbhōd bhūtēna piṅgaḥ sarasija rajasā sandhyayā sōṇa sōchiḥ ।
prātaḥ prārambha kālē sakalamapi jagach chitra munmīlayantī

kāntis tīkṣṇa tviṣō'kṣṇāṃ mudamupanayatāt tūli kēvātulāṃ vaḥ ||

26 ||

āyāntī kiṃ sumērōḥ saraṇira ruṇitā pādmārāgaiḥ parāgaiḥ
āhōsvit svasya māhā rajana virachitā vaijayantī rathasya |
māñjiṣṭhī praṣṭha vāhāvali vidhuta śiraś chāmarālī nu lōkaiḥ
āśaṅkyā lōkitaivaṃ savitu raghanudē stat prabhāta prabhā vaḥ ||

27 ||

dhvānta dhvaṃsaṃ vidhattē na tapati ruchiman nātirūpaṃ
vyanakti
nyaktvaṃ nītvāpi naktvaṃ na vitara titarāṃ tāvadahnas tviṣaṃ yaḥ
|

sa prātarmā viraṃsī dasakala paṭimā pūrayan yuṣma dāśām
āśākāśāvākāśā vatarāṇa taruṇa prakramō'rka prakāśaḥ || 28 ||

tīvraṃ nirvāṇa hētur yadapi cha vipulaṃ yat prakarṣēṇa chāṇu
pratyakṣaṃ yat parōkṣaṃ yadiha yadaparaṃ naśvaraṃ śāśvataṃ
cha |

yat sarvasya prasiddhaṃ jagati katipayē yōginō yad vidanti
jyōtis tad dviprakāraṃ savitu ravatu vō bāhya mābhyan taraṃ cha
|| 29 ||

ratnānāṃ maṇḍanāya prabhavati niyatōd dēśa labdhāva kāśaṃ
vahnēr dārvādi dagdhuṃ nijajaḍimatayā kartum ānanda mindōḥ |

yachcha trailōkya bhūṣā vidhiragha dahanam hlādi vṛṣṭyāśu
tadvah

bāhulyōt pādya kāryā dhikatara mavatā deka mēvārka tējaḥ || 30

||

mīlach chakṣur vijihma śruti jaḍa rasanam nighnita ghrāṇa vṛtti
svavyā pārākṣa matvak parimuṣitamanaḥ śvāsa mātrāva śēṣam |
visras tāṅgam patitvā svapa dapaharatā daśriyam vō'rka janmā
kālavyalāvalīḍham jagadagada ivōt thāpayan prāk pratāpaḥ || 31

||

niḥśēṣam naiśamambhaḥ prasabha mapanudan naśrulē śānukāri
stōka stōkāpa nītā ruṇaruchirachirā dasta dōṣānu ṣaṅgaḥ |
dātā dṛṣṭim prasannām tribhuvana nayanasya yāśu yuṣmad
viruddham
vadhyād bradhnasya siddhāñjana vidhiraparaḥ prāktanō'rchiḥ
prachāraḥ || 32 ||

bhūtvā jambhasya bhēttuḥ kakubhi paribhavā rambhabhūḥ
śubhrabhānōḥ
bibhrāṇā babhrubhāvaḥ prasabham abhinavām bhōja jṛmbhā
pragalbhā |
bhūṣā bhūyiṣṭha śōbhā tribhuvana bhavanas yāsyā vaibhākārī
prāg

vibhrānti bhrājamānā vibhavatu vibhavōd bhūtayē sā vibhā vaḥ ||

33 ||

saṃsaktam sikta mūlā dabhinava bhuvanō dyāna kautūha linyā
yāminyā kanya yēvā mṛtakara kalaśā varjitēnā mṛtēna |
arkālōkaḥ kriyādvō mudamudaya śiraś chakravālāla vālāt
udyan bāla pravāla pratimaruchirahaḥ pādapaprāk prarōhaḥ || 34
||

bhinnaṃ bhāsā ruṇasya kvachi dabhinavayā vidrumāṇāṃ tviṣēva
tvaṅgan nakṣatra ratna dyuti nikara karā lāntarālaṃ kvachichcha
|
nāntar niḥśēṣa kṛṣṇa śriya mudadhi miva dhvāntarāśiṃ pibanstāt
aurvaḥ pūrvō'pya pūrvō'gni riva bhavadagha pluṣṭayē'rkāva
bhāsaḥ || 35 ||

gandharvair gadya padya vyati karita vachō hṛdya
mātōdyavādyaih
ādyairyō nāra dādyair munibhi rabhinutō vēdavēdyair vibhidya |
āsādyāpadyatē yaṃ punarapi cha jagad yauvanaṃ sadya udyan
uddyōtō dyōti tadyaur dyatu divasa kṛtō' sāva vadyāni vō'dya || 36
||

āvānaiś chandrakāntaiś chyuta timiratayā tānavāt tārakāṇām
ēṇāṅkāḷōka lōpā dupahatamahasā mōṣadhīnām layēna ।
ārādut prēkṣyamāṇā kṣaṇamudaya taṭān tarhitasyāhi māṃsōh
ābhā prābhātikī vō'vatu na tu nitarām tāvadāvir bhavantī ॥ 37 ॥

sānau sā naudayē nā ruṇita dalapunar yauvanānām vanānām
ālīmālīḍha pūrvā parihṛta kuharō pānta nimnā tanimnā ।
bhā vō' bhāvōpa śāntiṃ diśatu dinapatēr bhāsamānā samānā-
rājī rājīvarēṇōḥ sama samayamudē tīva yasyā vayasyā ॥ 38 ॥

ujjṛmbhām bhōruhāṇām prabhavati payasām yā śriyē nōṣṇatāyai
puṣṇā tyālōka mātram na tu diśati dṛśām dṛśyamānā vidhātām ।
pūrvādrē rēva pūrvaṃ divamanu cha punaḥ pāvanī diṇmukhānām
ēnāṃsyainī vibhāsau nudatu nutipadai kāspadam prāktanī vaḥ ॥
39 ॥

vāchām vāchaspatērap yachalabhi duchitāchārya kāṇām
prapañchaih
vairāñchānām tathōchchā ritachaturṛchām chānanānām
chaturṇām ।
uchyētārchāsu vāchya chyuti śuchicharitam yasya nōchchair
vivichya
prāchyaṃ varchaś chakāsach chiramupachinutāt tasya
chaṇḍārchishō vaḥ ॥ 40 ॥

mūrdhnyadrēr dhatu ragas taruṣu kisalayō vidru maughah
samudrē

diṇmā taṅgōtta māṅgēṣ vabhinava nihitaḥ sāndra sindūrarēṇuḥ ।
sīmni vyōmnaścha hēmnaḥ suraśikharibhuvō jāyatē yaḥ prakāśaḥ
śōṇimnāsau kharāṃśō ruṣasi diśatu vaḥ śarma śōbhaika dēśaḥ ॥

41 ॥

astādrī śōtta māṅgē śritaśaśini tamaḥ kālakūṭē nipītē
yāti vyaktiṃ purastā daruṇa kisalayē pratyuṣaḥ pārijātē ।
udyan tyārakta pītām baraviśada tarōd vīkṣitā tīkṣṇabhānōh
lakṣmīr lakṣmīri vāstu sphuṭa kamala puṭā pāśrayā śrēyasē vaḥ ॥

42 ॥

nōdanvāñ janmabhūmir na tadudara bhuvō bāndhavāḥ
kaustubhādyā
yasyāḥ padmaṃ na pāṇau na cha narakaripū raḥsthalī
vāsavēśma ।

tējōrūpā paraiva triṣu bhuvana talēṣvādadhānā vyavasthāṃ
sā śrīḥ śrēyāṃsi diśyā daśīsira mahasō maṇḍalāgrōd gatā vaḥ ॥

43 ॥

॥ iti dyutivarṇanam ॥ var tējōvarṇanam

॥ atha aśvavarṇanam ॥

rakṣan tvakṣuṇṇa hēmō palapaṭalamalam lāghavā dut patantaḥ
pātaṅgāḥ paṅgva vajñā jita pavana javā vājinas tē jaganti ।
yēṣāṃ vītānya chihnōn nayamapi vahatāṃ mārگا mākhyaṭi
mērāu

udyan nuddāma dīptir dyumaṇi maṇiśilā vēdikā jāta vēdāḥ ॥ 44 ॥

pluṣṭāḥ prṣṭhēm'su pātai rati nikaṭatayā datta dāhāti rēkaiḥ
ēkāhākrānta kṛtsna tridi vapatha prṭhu śvāsa śōṣāḥ śramēṇa ।
tīvrō danyās tvarantā mahita vihatayē saptayaḥ saptasaptēḥ
abhyāśākāśa gaṅgā jala sarala gala vāṇnatā grānanā vaḥ ॥ 45 ॥

matvānyān pārśva tō'śvān sphaṭika taṭa drṣad drṣṭa dēhā dravantī
vyastē' hanyasta sandhyē yamiti mṛdupadā padmarāgō palēṣu ।
sādrś yādrś yamūrtir marakata kaṭakē kliṣṭa sūtā sumērō-
rmūrdhanyāvṛtti labdha dhruva gativravatu bradhna vāhāvalir vaḥ ॥
46 ॥

hēlālōlam vahantī viṣadhara damanas yāgrajēnāva kṛṣṭā
svarvāhinyāḥ sudūram janita javajayā syandanasya syadēna ।
nirvyājam tāyamānē haritmani nijē sphīta phēnāhitaśrīḥ
aśrēyāṃs yaśvapaṅktiḥ śamayatu yamunē vāparā tāpanī vaḥ ॥
47 ॥

mārgōpāntē sumērōr nuvati kṛtanatau nākadhāmnāṃ nikāyē
vīkṣya vrīḍā natānāṃ prati kuhara mukhaṃ kinnarīṇāṃ mukhāni ।

sūtē' sūyatya pīṣaj jaḍagati vahatām kandharārdhair valadbhi
vāhānām vyasya tādvaḥ sama masamaharēr hēṣitam kalmaṣāṇi
॥ 48 ॥

dhunvantō nīradālīr nijaruchi haritāḥ pārśvayōḥ pakṣatulyāḥ
tālūttānaiḥ khalīnaiḥ khachita mukharuchaś chyōtatā lōhitēna |
uḍḍīyēva vrajantō viyati gativaśā darka vāhāḥ kriyāsuḥ
kṣēmaḥ hēmādri hr̥dya druma śikhara śiraḥ śrēṇi śākhā śukā vaḥ
॥ 49 ॥

॥ ityaśvavarṇanam ॥

॥ atha aruṇavarṇanam ॥

prātaḥ śailāgra raṅgē rajani javanikā pāyasaṃlakṣya lakṣmīḥ
vikṣipyā pūrva puṣpāñjali muḍu nikaram sutra dhārāya māṇaḥ |
yāmēṣ vaṅkēṣ vivāhnaḥ kṛta ruchīṣu chaturṣ vēva jāta pratiṣṭhām
avyāt prastāva yanvō jaga daṭana mahā nāṭikām sūrya sūtaḥ ॥ 50
॥

ākrāntyā vāhyamānaḥ paśumiva hariṇā vāhakō' gryō harīṇām
bhrāmyantaḥ pakṣapātāj jagati samaruchiḥ sarvakarmaika sākṣī
|

śatruḥ nētra śrutīnā mavajayati vayō jyēṣṭha bhāvē samē'pi
sthāmnām dhāmnām nidhīryaḥ sa bhavadaghanudē nūtaṇaḥ stā
danūruḥ ॥ 51 ॥

dattārghair dūranamrair viyati vinayatō vīkṣitaḥ siddha sārthaiḥ
sānāthyam sārathirvaḥ sa daśa śataruchēḥ sātirēkam karōtu |
āpīya prātarēva pratata himapayaḥ syandinīrindu bhāsah
yaḥ kāṣṭhā dīpanō'grē jaḍita iva bhr̥śam sēvatē pr̥ṣṭha tō'rkam ||

52 ||

muñchan raśmīn dinādaḥ dinagama samayē samharamścha
svatantrah
tōtra prakhyāta vīryō' virata haripadā krānti baddhābhiyōgaḥ |
kālot karṣāl laghutvam prasabha madhipatau yōjayanyō dvijānām
sēvāprītēna pūṣṇātma samaiva kṛtas trāyatām sō'ruṇō vaḥ || 53 ||

śataḥ śyāmā latāyāḥ paraśuriva tamō'raṇya vahnē rivārchīḥ
prāchyē vāgrē grahītum graha kumudavanam prāgudastō'gra
hastah |

aikyam bhindandyubhūmyōravadhiriva vidhātēva viśvaprabōdhē
vāhānām vō vinētā vyapanayatu vipan nāma dhāmādhipasya ||

54 ||

paurastyas tōyadartōḥ pavana iva patat pāvakasyēva dhūmō
viśvasyē vādi sargaḥ praṇava iva param pāvanō vēdarāśēḥ
sandhyā nṛtyōtsa vēchChō riva madana ripōr nandināndī ninādaḥ
saurasyāgrē sukhamvō vitaratu vinatā nandanaḥ syandanasya ||

55 ||

paryāptaṃ tapta chāmīkara kaṭakataṭē śliṣṭa śītē tarāṃśāu
āsīdat syanda nāśvā nukṛti marakatē padmarāgāya māṇaḥ ।
yaḥ sōtkarṣāṃ vibhūṣāṃ kuruta iva kulakṣmābhṛ dīśasya mērōh
ēnāṃ syahnāya dūraṃ gamayatu sa guruḥ kādravēya dviṣō vaḥ
॥ 56 ॥

nītvāśvān sapta kakṣā iva niyama vaśaṃ vētra kalpa pratōdah
tūrṇaṃ dhvāntasya rāśā vitarajana ivōt-sāritē dūrabhāji ।
pūrvam praṣṭhō rathasya kṣitibhṛda dhipatīn darśayaṃs trāyatām
vaḥ
trailōkyāsthāna dānō dyata divasapatēḥ prākpratīhāra pālaḥ ॥ 57
॥

vajriṅjātaṃ vikāśī kṣaṇa kamala vanaṃ bhāsi nābhāsi vahnē!
tātaṃ natvāśva pārśvān naya yama! mahiṣaṃ rākṣasā vīkṣitāḥ
stha ।
saptīn siñcha prachētaḥ! pavana! bhaja javaṃ vitta pāvēditas
tvam
vandē śarvēti jalpan pratidiśa madhipān pātu pūṣṇō' graṇīrvah ॥
58 ॥

pāśā nāsānta pālā daruṇa varuṇatō mā grahīḥ pragra hārthaṃ
trṣṇāṃ kṛṣṇasya chakrē jahihi nahi rathō yāti mē naika chakraḥ ।
yōktuṃ yugyaṃ kimuchchaiḥ śravasa mabhilaṣas yaṣṭamaṃ

vṛtraśatrōḥ

tyaktān yāpēkṣa viśvō pakṛti riva raviḥ śāsti yaṁ sō'vatādvah || 59

||

nō mūrchaChāch ChinnavāñChaḥ śrama vivaśa vapur naiva

nāpyāśya śōṣī

pānthaḥ pathyē tarāṇi kṣapayatu bhavatām bhāsvatō'grēsaraḥ

saḥ |

yaḥ saṁśritya trilōkīm aṭati paṭutarais tāpyamānō mayūkhaiḥ

ārādārāma lēkhā miva harita maṇi śyāmalā maśva pañktim || 60

||

sīdantō'ntar nimajjaj jaḍakhura musalāḥ saikatē nāka nadyāḥ

skandantaḥ kandarālīḥ kanakaśikhariṇō mēkhalāsu skhalantaḥ |

dūraṁ dūrvāstha lōtkā marakata dṛṣadi sthāśnavō yanna yātāḥ

pūṣṇō'śvāḥ pūrayaṁstais tadavatu javanair huṅkṛtē nāgragō vaḥ

|| 61 ||

|| ityarunaṇavarṇanam || var sūtavarṇanam

|| atha rathavarṇanam ||

pīnōraḥ prēri tābhraiś chara makhurapuṭāgra sthitaiḥ prāta radrāu

ādīr ghāṅgai rudastō haribhirapagatāsaṅga niḥśabda chakraḥ |

uttānānūru mūrdhā vanati haṭhabhavad vipratīpa praṇāmaḥ

prāhṇē śrēyō vidhattāṃ savitu ravataran vyōmavīthīṃ rathō vaḥ ||

62 ||

dhvāntaughadhvaṃsa dīkṣā vidhipaṭu vahatā prāk sahasraṃ
karāṇā

maryamṇā yō garimṇaḥ pada matula mupānīyatā dhyāsanēna |
sa śrāntānāṃ nitāntaṃ bharamiva marutā makṣamāṇāṃ
visōḍhum

skandhāt skandhaṃ vrajanvō vrjina vijitayē bhāsvataḥ
syandanō'stu || 63 ||

yōktrī bhūtān yugasya grasitu miva purō danda śūkān dadhānah
vēdhā vyastām buvāhā vali vihita bṛhat pakṣa vikṣēpa śōbhaḥ |
sāvitraḥ syandanō'sau niratīśaya raya prīṇi tānūrurēnaḥ-
kṣēpīyō vō garutmā niva haratu harīchChā vidhēya prachāraḥ ||

64 ||

ēkāhēnaiva dīrghāṃ tribhuvana padavīm laṅghayan yō laghiṣṭhaḥ
prṣṭhē mērōr garīyān dalita maṇidrṣat tvimṣi piṃṣaṇ śīrāṃsi |
sarvasyai vōpariṣṭā datha cha punaradhastādi vāstādri mūrndhi
bradhnaṃ yāvyātsa ēvaṃ duradhigama parispondanaḥ syandanō
vaḥ || 65 ||

dhūrdhvastāgrya grahāṇi dhvaja paṭa pavanāndōli tēndūni dūraṃ
rāhau grāsābhi lāṣād anusarati punar datta chakravyathāni |

śrāntāśva śvāsa hēlā dhuta vibudha dhunī nirjharām bhāṃsi
bhadraṃ
dēyāsurvō davīyō divi divasapatēḥ syandana prasthitāni || 66 ||

akṣē rakṣāṃ nibadhya pratisara valayair yōjayantyō yugāgraṃ
dhūḥstambhē dagdhadhūpāḥ prahita sumanasō gōcharē
kūbarasya |
charchāś chakrē charantyō malayaja payasā siddhavadhvas
trisandhyaṃ
vandantē yaṃ dyumārgē sa nudatu duritān yaṃśumat syandanō
vaḥ || 67 ||

utkīrṇa svarṇa rēṇu druta khura dalitā pārśvayōḥ śaśva daśvaih
aśrānta bhrānta chakra krama nikhila milan nēmi nimnā bharēṇa |
mērōr mūrdhan yaghaṃ vō vighaṭayatu rave rēkavīthī rathasya
svōṣmō daktāmbu rikta prakāṭita pulinōd dhūsarā svardhunīva ||
68 ||

nantuṃ nākāla yānā manīśa manuyatāṃ paddhatiḥ pañktirēva
kṣōdō nakṣatra rāśē radaya raya milach chakra piṣṭasya dhūliḥ |
hēṣahrādō harīṇāṃ sura śikharidarīḥ pūrayan nēmi nādah
yasyāvyāt tīvrabhānōḥ sa divi bhuvi yathā vyakta chihnō rathō
vaḥ || 69 ||

niḥspandānāṃ vimānā vali vitata divāṃ dēva vṛndārakāṇāṃ
vṛndai rānanda sāndrōdyamamapi vahatāṃ vindatāṃ vandituṃ

nō ।

mandākinyā mamandaḥ pulina bhṛti mṛdur mandarē mandi rābhē
mandārair maṇḍitāraṃ dadhadari dinakṛt syandanaḥ stānmudē
vaḥ ॥ 70 ॥

chakrī chakrāra paṅktiṃ harirapi cha harīn dhūrjaṭir dhūr
dhvajāntān

akṣaṃ nakṣatr anāthō'ruṇamapi varuṇaḥ kūbarāgraṃ kubēraḥ ।
raṃhaḥ saṅghaḥ surāṇāṃ jaga dupakṛtayē nitya yuktasya yasya
stauti prīti prasannō'nvaha mahimaruchēḥ sō'vatātsyandanō vaḥ
॥ 71 ॥

nētrāhīnēna mūlē vihita parikaraḥ siddha sādhyair marudbhiḥ
pādōpāntē stutō'laṃ balihari rabhasā karṣaṇā baddhavēgaḥ ।
bhrāmyan vyōmāmbu rāśā vaśīśira kiraṇa syandanaḥ santataṃ
vō

diśyāl lakṣmī mapārā matulita mahimē vāparō manda rādriḥ ॥ 72
॥

॥ iti rathavarṇanam ॥

॥ atha maṇḍalavarṇanam ॥

yajjyāyō bīja mahnā mapahata timiraṃ chakṣuṣā mañjanaṃ yat
dvāraṃ yan mukti bhājāṃ yadakhila bhuvana jyōtiṣā mēka mōkaḥ
।

yadvṛṣṭ yambhōnidhānaṃ dharaṇi rasasudhā pāna pātraṃ

mahadyat

dīśyā dīśasya bhāsāṃ tadadhīkala malaṃ maṅgalaṃ maṇḍalaṃ
vaḥ || 73 ||

vēlā vardhiṣṇu sindhōḥ paya iva khamivār dhōdga tāgyra grahōḍu
stōkōd bhinnasva chihna prasavamiva madhōrāśya masyan
manāṃsi |

prātaḥ pūṣṇō' śubhāni praśamayatu śiraḥ śēkharī bhūta madrēḥ
paurastyas yōd gabhasti stimita tamatamaḥ khaṇḍanaṃ
maṇḍalaṃ vaḥ || 74 ||

pratyuptas tapta hēmōjjvala ruchi rachalaḥ padmarāgēṇa yēna
jyāyaḥ kiñjalka puñjō yadalikula śītē ramba rēndīvarasya |
kāla vyālasya chihnaṃ mahitatama mahō mūrndhi ratnaṃ
mahadyat
dīptāṃśōḥ prātaravyāt tada vikala jagan maṇḍanaṃ maṇḍalaṃ
vaḥ || 75 ||

kastrātā tārakāṇāṃ patati tanuravaśyāya bindurya thēnduh
vidrāṇā dr̥ksmarārē rurasī muraripōḥ kaustubhō nōd gabhastiḥ |
vahnēḥ sāpahna vēva dyuti rudayagatē yatra tan maṇḍalaṃ vaḥ
mārtanḍīyaṃ punītād divi bhuvi cha tamāṃ sīva mṛṣṇan mahāṃsi
|| 76 ||

yatprāchyāṃ prāk chakāsti prabhavati cha yataḥ prāchya
sāvujjihānāt

iddham madhyē yadahnō bhavati tataruchā yēna chōtpādyatē'haḥ
|

yat paryāyēṇa lōkā navati cha jagatām jīvitam yachcha tadvah
viśvānugrāhi viśvam sṛjadapi cha ravēr maṇḍalam muktayē'stu ||

77 ||

śuṣyant yūḍhānukārā makara vasatayō māravīṇām sthalīnām
yēnōt taptāḥ sphuṭantas taḍiti tilatulām yāntyagēndrā yugāntē |

var chaṭiti

tachchaṇḍāmśō rakāṇḍa tribhuvana dahanā śaṅkayā dhāma
kṛchChāt

saṁhr̥tyā lōkamātram pralaghu vidadhataḥ stānmudē maṇḍalam
vaḥ || 78 ||

udyad dyūdyāna vāpyām bahula tamatamaḥ paṅkapūram vidārya
prōdbhinnaḥ patra pārśvēṣ vavirala maruṇach Chāyayā

visphurantyā |

kalyāṇāni kriyādvaḥ kamalamiva mahan maṇḍalam chaṇḍa
bhānōh

anvītam tṛpti hētō rasakṛ dalikulā kāriṇā rāhuṇā yat || 79 ||

chakṣur dakṣa dviṣō yan na tu dahati puraḥ pūrayat yēva kāmam
nāstam juṣtam marudbhir yadiha niyaminām yānapātram

bhavābdhau |

yadvīta śrānti śaśvad bhramadapi jagatām bhrānti mabhrānti
hanti

bradhnasyākhyād viruddha kriyamatha cha hitā dhāyi
tanmaṇḍalam vaḥ || 80 ||

|| iti maṇḍalavarṇanam ||

|| atha sūryavarṇanam |

siddhaiḥ siddhānta miśraṃ śritavidhi vibudhaiś chāraṇaiś chāṭu
garbhaṃ

gītyā gandharva mukhyair muhurahi patibhir yātu dhānair yatātma

|

sārthaṃ sādhyair munīndrair muditatama manō mōkṣibhiḥ
pakṣapātāt

prātaḥ prārabhya māṇa stuti ravatu ravir viśvavandyodayō vaḥ ||

81 ||

bhāsā māsanna bhāvā dadhikatara paṭōś chakravālasya tāpāt
ChēdādachChinna gachChat turaga khurapuṭan yāsa niḥśaṅka
ṭaṅkaiḥ |

niḥsaṅga syandanāṅga bhramaṇa nikaṣaṇāt pātu vastri prakāraṃ
taptāṃśus tatparīkṣā para iva paritaḥ paryaṭan hāṭa kādrim || 82

||

nō śuṣkaṃ nāka nadyā vikasita kanakām bhōjayā bhrājitam tu
pluṣṭā naivōpa bhōgyā bhavati bhr̥śataram nandanō
dyānalakṣmīḥ |

nō śṛṅgāṇi drutāni drutamamaragirēḥ kāladhautāni dhautā-

nīddham dhāma dyumārgē mradayati dayayā yatra

sō'rkō'vatādvah || 83 ||

dhvāntasyaivāntahēturna bhavati malinaikātmanaḥ pāpmanō'pi
prākpādōpāntabhājāṃ janayati na param paṅkajānāṃ prabōdham
|

kartā niḥśrēyasānā mapi na tu khalu yaḥ kēvalaṃ vāsarāṇāṃ
sō'vyā dēkōdya mēchChā vihita bahu bṛhad viśvakāryō'ryamā vaḥ
|| 84 ||

lōṭallōṣṭā vichēṣṭaḥ śrita śayana talō niḥsahī bhūta dēhaḥ
sandēhī prāṇitavyē sapadi daśa diśaḥ prēkṣamāṇō'ndha kārāḥ |
niḥśvāsāyāsa niṣṭhaḥ parama paravaśō jāyatē jīvalōkaḥ
śōkēnē vānya lōkā nudaya kṛti gatē yatra sō'rkō'vatādvah || 85 ||

krāmanllōlō'pi lōkāns tadupa kṛtikṛtā vāśritaḥ sthairya kōṭiṃ
nṛṇāṃ drṣṭiṃ vijihmāṃ vidadha dapi karōt yanta ratyanta
bhadram |

yas tāpasyāpi hētur bhavati niyaminā mēka nirvāṇadāyī
bhūyātsa prāgavasthā dhikatara pariṇā mōdayō'rkaḥ śriyē vaḥ ||
86 ||

vyāpannartur na kālō vyabhicharati phalaṃ nauṣadhīr vṛṣṭiriṣṭā
naiṣṭais tṛpyanti dēvā na hi vahati marun nirmalābhāni bhāni |
āsāḥ śāntā na bhindan tyavadhi mudadhayō bibhrati kṣmābhṛtaḥ
kṣmāṃ

yasmiṃs trailōkya mēvaṃ na chalati tapati stātsa sūryaḥ śriyē
vaḥ || 87 ||

kailāsē kṛttivāsā viharati viraha trāsa dēhōḍha kāntaḥ
śrāntaḥ śētē mahāhā vadhijaladhi vinā Chadmanā padmanābhaḥ
|

yōgōdyō gaikatānō gamayati sakalaṃ vāsaraṃ svaṃ
svayambhūh
bhūri trailōkyā chintābhṛti bhuvana vibhau yatra bhāsvānsa
vō'vyāt || 88 ||

ētaḍ yan maṇḍalaṃ khē tapati dina kṛtas tā ṛchō'rchīmṣi yāni
dyōtantē tāni sāmān yayamapi puruṣō maṇḍalē'ṇur yajūṃṣi |
ēvaṃ yaṃ vēda vēda tritaya maya mayaṃ vēda vēdī samagrah
vargaḥ svargāpavarga prakṛti ravikṛtiḥ sō'stu sūryaḥ śriyē vaḥ ||
89 ||

nākaukaḥ pratyanīka kṣatipaṭu mahasāṃ vāsa vāgrēsarāṇāṃ
sarvēṣāṃ sādhu pātāṃ jagadida maditē rātmajatvē samē'pi |
yēnādityābhidhānaṃ niratiśaya guṇai rātmani nyasta mastu
stutyas trailōkya vandyais tridaśa munigaṇaiḥ sōṃ'śumān
śrēyasē vaḥ || 90 ||

bhūmiṃ dhāmnō' bhivṛṣṭyā jagati jalamayīm pāvanīm
saṃsmṛtāvapi
aāgnēyīm dāha śaktyā muhurapi yajamānāṃ yathā prārthitārthaiḥ

līnāmākāśa ēvāmṛta kara ghaṭitām dhvānta pakṣasya parvanee
ēvaṃ sūryō'ṣṭa bhēdām bhava iva bhavataḥ pātu

bibhratsvamūrtim || 91 ||

prākkālōn nidra padmākara parimala nāvir bhavatpāda śōbhah
bhaktyā tyaktōru khēdōd gati divi vinatā sūnunā nīyamānaḥ |
saptāś vāptā parāntān yadhika madharayan yō jaganti stutō'laṃ
dēvair dēvaḥ sa pāyā dapara iva murā rāti rahnām patirvaḥ || 92

||

yaḥ sraṣṭā'pām purastā dachala varasamabh yunnatēr hētu rēkah
lōkānām yastrayāṇām sthita upari paraṃ durvi laṅghyēna
dhāmnā |

sadyaḥ siddhyai prasanna dyuti śubha chaturā-śāmukhaḥ stād
vibhaktah

dvēdhā vēdhā ivāviṣ kṛta kamalaruchiḥ sō'rchiṣā mākarō vaḥ || 93

||

sādridyūrvī nadīśā diśati daśa diśō darśayan prāg dṛśō yaḥ
sādrīyaṃ dṛśyatē nō sadaśaśata dṛśi traidasē yasya dēsē |
dīptāṃsurvaḥ sa diśyā daśiva yuga daśā darśita dvādaśātmā
śaṃ śāstyāśvāmścha yasyāśayavi datīśayād danda sūkāśa
nādyah || 94 ||

tīrthāni vyarthakāni hṛda nada sarasī nirjharāmbhōjinīnām
nōdanvantō nudanti pratibhaya maśubha śvabhra pātānu bandhi

|

āpō nākāpa gāyā api kaluṣa muṣō majjatām naiva yatra
trātuṃ yātē'nya lōkān sa diśatu divasas yaika hēturhitam vaḥ || 95

||

ētat pātāla paṅka plutamiva tamasai vaika mudgāḍha māsīt
aprajñā tāpra tarkyaṃ niravagati tathā lakṣaṇaṃ supta mantah |
yādr̥k sr̥ṣṭēḥ purastān niśi niśi sakalaṃ jāyatē tādr̥ gēva
trailōkyam yadvīyōgā davatu ravi rasau sarga tulyō dayō vaḥ || 96

||

dvīpē yō'stācha lō'smin bhavati khalu sa ē vāparat rōda yādriḥ
yā yāmin yujjvalēndu dyuti riha divasō'nyatra tīvrātapah sā |
yadvaśyau dēśakālā viti niyamayatō nō tu yaṃ dēśakālāu
avyāt sasva prabhutvā hitabhuvana hitō hētu rahnā minō vaḥ ||

97 ||

vyagrai ragrya grahēndu grasana guru bharair nō samagrai
rudagraiḥ

pratyagrai rīṣadugrai rudaya giri gatō gōgaṇair gaurayan gām |
udgāḍhārchir vilīnā mara nagara naga grāva garbhāmi vāhnām
agrē śrēyō vidhattē glapayatu gahanaṃ sa graha grāmaṇīrvaḥ ||

98 ||

yōniḥ sām̐nāṃ vidhātā madhuripu rajitō dhūrjaṭiḥ śaṅkarō'sau
mr̥tyuḥ kālō'la kāyāḥ patirapi dhanadaḥ pāvakō jātavēdāḥ ।
itthaṃ sañjñā ḍavitthā divada mr̥tabhujāṃ yā yadr̥chChā pravṛttāḥ
tāsāmēkō'bhi dhēyas tadanu guṇaguṇair yaḥ sa sūryō'va tādvaḥ
॥ 99 ॥

dēvaḥ kiṃ bāndhavaḥ syāt priya suhr̥dathavā"chārya
āhōsvidaryah
rakṣā chakṣurnu dīpō gururuta janakō jīvitam̐ bījamōjaḥ ।
ēvaṃ nirṇīyatē yaḥ ka iva na jagatāṃ sarvathā sarvadā'sau
sarvākārōpakārī diśatu daśa śatā bhīṣu rabhyarthitam̐ vaḥ ॥ 100
॥

ślōkā lōkasya bhūtyai śatamiti rachitāḥ śrīmayūrēṇa bhaktyā
yuktaś chaitānpaṭhēdyah sakṛdapi puruṣaḥ sarva pāpair vimuktaḥ
।
ārōgyam̐ satkavitvam̐ matimatulabalam̐ kānti māyuh̐prakarṣam̐
vidyā maiśvarya martham̐ sutamapi labhatē sō'tra sūrya prasādāt
॥ 101 ॥

iti śrīmayūrakavipraṇītam̐ sūryaśatakam̐ samāptam ।

bhaano, bhaaskara maarthaanda chanda rashmai divaakara
aayur aarogyam aishvaryam shriyam putraamshcha dehi mae.